

AJUNTAMENT DE VALÈNCIA

**Ordenança per al control de mosquits amb
rellevància per a la salut pública en el
municipi de València**

**Aprovada per acord plenari: 16 de decembre de 2019
Publicació B.O.P.: 1 d'abril de 2020**

Aplicable a partir de: 28 d'abril de 2020.

ORDENANÇA PER AL CONTROL DE MOSQUITS AMB RELLEVÀNCIA PER A LA SALUT PÚBLICA, EN EL MUNICIPI DE VALÈNCIA

PREÀMBUL

I

Aquesta ordenança municipal pretén aportar informació, solucions i consells als ciutadans per a evitar la presència i/o expansió dels mosquits picadors en el municipi, dotar a l'ajuntament de les eines necessàries per a fer complir les mesures oportunes en aquells espais que puguen contindre aigües estancades, així com permetre als òrgans competents sancionar als subjectes responsables d'afavorir la reproducció de mosquits picadors en propietats privades, tenint especial rellevància la problemàtica ocasionada per aquells mosquits amb potencial per a actuar com a vectors de malalties, com és el cas, entre altres, de *Aedes albopictus* (mosquit tigre) i *Aedes aegypti* (mosquit de la febre groga).

El mosquit tigre (*Aedes albopictus*) és originari de les grans masses selvàtiques tropicals del continent asiàtic, on deposita els seus ous en dendrotelmas o buits arboris coberts amb aigua. Des que es detectara per primera vegada en el continent europeu (Albània 1979), ha experimentat un fort procés d'expansió que comprèn més de 20 països del vell continent, principalment de l'entorn mediterrani. El mosquit tigre actua com a vector competent de virosi com ara el Dengue, el Zika i el Chikungunya, a més de diferents tipus de filariasis animals. A l'estiu de 2004 es va detectar per primera vegada la presència del mosquit al nostre país (Sant Cugat del Vallès –Barcelona-), des de llavors aquesta espècie que presenta alta capacitat invasora s'ha anat detectant en un nombre creixent de municipis fins a trobar-lo en 2014 en l'àrea metropolitana de València (Picanya), i en 2015 a la ciutat de València. Pel fet que la seua presència influeix notablement en la qualitat de vida de les persones, és necessari promoure el seu control perquè, tant les molèsties ocasionades per les seues picades, com els problemes sanitaris que pugua originar, siguen els mínims possibles. A més l'espècie està inclosa en el catàleg d'espècies invasores, establert en el Reial decret 630/2013, de 2 d'agost (BOE número 185 de 3 d'agost), la qual cosa implica el manament de la seua gestió, control i possible erradicació del territori.

El mosquit de la febre groga (*Aedes aegypti*) és originari de l'Àfrica subsahariana, i actualment es troba distribuït per les regions tropicals i subtropicals. A Europa va estar present fins a la primera meitat del segle XX, i recentment s'ha tornat a establir a Madeira, al voltant de la Mar Negra en el sud de Rússia, Azerbaidjan i Geòrgia. També s'ha detectat la seua presència a Holanda en 2010 i, més recentment a Gran Bretanya en 2017, per la qual cosa no es descarta la seua expansió cap a països del sud d'Europa, on les condicions climàtiques són més propícies per a l'establiment de l'espècie. És d'especial interès la vigilància entomològica a les Illes Canàries per la seua proximitat a la costa africana, així com a l'arxipèlag de Cap Verd i l'Illa de Madeira. Fruit de l'esforç realitzat pel Sistema de Vigilància Entomològica de Canàries, al desembre de 2017, es van detectar diversos exemplars d'aquesta espècie a l'illa de Fuerteventura i, encara que per part del ministeri de Sanitat, Serveis Socials i Igualtat, el risc d'establiment d'aquesta espècie es considera baix, atès que existeix un gran trànsit de comerç i de persones entre les illes i la península Ibèrica, no és descartable la seua

presència en aquesta. El mosquit de la febre groga presenta un cicle biològic molt similar al mosquit tigre, amb la diferència que la seua presència, i en conseqüència la dels seus focus de cria, es troba més lligats a ambients urbans, i per tant a habitatges. Aquest mosquit ha sigut tradicionalment el principal vector competent en la transmissió de virosi com ara el Dengue, el Chikungunya, i la Febre Groga.

Tots els mosquits picadors pertanyen a la família dels culícids. Es caracteritzen per presentar diverses fases de desenvolupament, la duració del qual pot variar en funció de les condicions ambientals. En general, depositen els seus ous en masses d'aigua dolça. Una vegada que aquests fan eclosió emergeix una larva que passarà tota la seua fase de creixement alimentant-se en aquest mitjà.

Després d'un temps, la larva deixarà d'alimentar-se i, dins del mitjà aquàtic, passarà a una nova fase de desenvolupament que coneixem com a pupa, que no s'alimenta. Poc temps després, la pupa es transformarà en adult, moment en el qual emergeix de l'aigua, per a acabar el seu cicle fora d'aquesta. Les femelles dels mosquits necessiten ingerir sang perquè els seus ous maduren pel que, entre posada i posada, buscaran preses sobre les quals alimentar-se. No obstant això, podem trobar peculiaritats en el comportament de certs mosquits, com el mosquit tigre o el mosquit de la febre groga, entre altres, que els fa diferents dels mosquits autòctons. La principal peculiaritat és la seua adaptabilitat a l'entorn urbà, la seua especial predilecció per depositar ous a l'interior de xicotets recipients inundables d'origen antròpic (originats per activitat humana) com són plats de test, poals, pneumàtics, etc., i finalment, la preferència que mostren les femelles per preses humanes per a la ingesta de sang. Tot això, fa necessari que regular els hàbits i costums dels veïns, tinga especial rellevància a l'hora de combatre aquesta plaga.

Donats els especials requeriments del mosquit tigre i del mosquit de la febre groga, no seran suficients els treballs de control (inspecció i tractament) de les masses d'aigua públiques, resultant imprescindible la col·laboració ciutadana, ja que els llocs de cria en espais privats són responsabilitat del titular, qui haurà de mantindre'ls de condicions higienicosanitàries, de manera que no causen molèsties a veïns o transeünts.

II

Aquesta ordenança suposa una mesura innovadora necessària i adaptada a les necessitats del municipi, que dedica d'una manera especial a concretar les mesures d'intervenció municipal que es poden adoptar.

El marc competencial de l'Ordenança s'ajusta a les disposicions contingudes en l'article 25.2.j) de la Llei 7/85 de 2 d'abril, Reguladora de les Bases de Règim Local, en la seua redacció actual, després de la Llei 27/2013, de 27 de desembre, de racionalització i sostenibilitat de l'Administració Local.

Així mateix suposa una concreció de les responsabilitats mínimes que en matèria de control sanitari atribueix l'article 42 de la Llei 14/1986, de 25 d'abril, General de Sanitat, a les corporacions locals. I de les competències que en aquesta matèria atribueix als municipis l'article 6.2 de la Llei 10/2014, de 29 de desembre, de Salut de la Comunitat Valenciana: fonamentalment salubritat pública, control sanitari d'edificis i llocs d'habitatge i convivència humana i control sanitari del medi ambient urbà.

En l'actualitat el control d'aquestes plagues s'està desenvolupant fonamentalment a nivell local, sent les actuacions desenvolupades fins hui per la Conselleria de Sanitat Universal i Salut Pública de vigilància epidemiològica i ambiental, de coordinació i assessorament tècnic a les institucions implicades, d'informació i formació; així com

l'atorgament de subvencions a les entitats locals per a la lluita contra el mosquit tigre. En tant són els municipis, com s'ha indicat, els que duen a terme la lluita contra aquestes plagues.

III

Finalment, ha de tindre's en compte que l'actual regulació general sobre l'exercici de la potestat reglamentària, continguda en el Títol VI, de la Llei 39/2015, d'1 d'octubre, del Procediment Administratiu Comú de les Administracions Públiques, obliga, juntament amb altres requisits tradicionals (respecte a la jerarquia normativa, publicitat, etc); al compliment d'una sèrie de principis de bona regulació, segons el que s'estableix en el seu article 129, la qual cosa ha de quedar acreditat en el preàmbul de la norma.

En primer lloc, quant al compliment de principis de necessitat i eficàcia, la present iniciativa normativa està justificada per una raó d'interès general primordial com és la salut pública, basant-se en una identificació clara de la fi perseguida que és l'establir les mesures necessàries per al control de les poblacions de mosquits amb rellevància per a la salut pública, a fi de minimitzar els efectes molestos i perjudicials que aquests insectes puguen ocasionar; inclosa la possible transmissió de malalties greus al·ludides en l'apartat I d'aquest preàmbul. Es considera que l'Ordenança és en l'actualitat l'instrument més adequat per a garantir la seua consecució; en tant mitjançant la mateixa s'engloben en una única norma les mesures que s'estimen més adequades per al control d'aquests organismes plaga.

En segon lloc, respecte del principi de proporcionalitat, la iniciativa proposada conté la regulació imprescindible que en l'actualitat s'estima necessària per a atendre la necessitat a cobrir amb la norma, sense que existisquen en l'actualitat altres mesures menys restrictives de drets, o millor dit, que imposen menys obligacions als destinataris que les establides en aquesta norma. En la mesura de què es tracta de les accions que han de realitzar-se de manera imperativa pels seus destinataris a fi d'evitar la reproducció i propagació d'aquestes plagues.

En tercer lloc, s'estima que la present Ordenança respecta el principi de seguretat jurídica, en la mesura que aquesta iniciativa normativa s'exerceix de manera coherent amb la resta de l'ordenament jurídic, nacional i de la Unió Europea, sense crear-se cap contradicció amb aquest. Pretenent generar-se un marc normatiu en la matèria que siga estable, predictable, integrat, clar i de certitud; en la mesura que no hi ha contradiccions amb la normativa autonòmica, estatal i comunitària. Ni hi ha previsió en l'actualitat que aquests àmbits de decisió dicten normes que pogueren hipotèticament entrar en contradicció amb l'Ordenança.

Així mateix, si bé el llenguatge de l'Ordenança té el rigor tècnic exigible en una matèria com la present, s'estima que és prou clar i senzill per a permetre el seu coneixement i comprensió i, en conseqüència, l'actuació i presa de decisions de les persones i empreses. Tenint els articles que indiquen les obligacions d'aquests, una redacció prou clara i senzilla a fi que puguen conèixer amb adequada certitud les mateixes.

En aplicació del principi de transparència, es facilitarà l'accés senzill, universal i actualitzat a la present norma, addicionalment a la seua preceptiva publicació en el Butlletí Oficial de la Província; s'han definit clarament els objectius de la iniciativa normativa i la seua justificació en el present preàmbul; i es possibilitarà que els potencials destinataris tinguin una participació activa en l'elaboració de l'Ordenança.

El principi d'eficiència es manifesta en l'Ordenança en la mesura que no s'imposen a penes als ciutadans càrregues administratives, i la seua aplicació fa possible una gestió racional dels recursos públics.

Finalment, aquesta iniciativa normativa no afecta en si mateixa a les despeses o ingressos públics presents o futurs, per la qual cosa no és exigible quantificar i valorar les seues repercussions i efectes, ni per tant, supeditar-se al compliment dels principis d'estabilitat pressupostària i sostenibilitat financera.

ÍNDEX

Article 1. Objecte.

Article 2 Àmbit d'aplicació i usos afectats.

Article 3. Definicions.

Article 4. Criteris generals. Regulació d'aigües estancades.

Article 5. Actuacions generals.

Article 6. Actuacions específiques.

Article 7. Control i inspeccions.

Article 8. Informació a l'autoritat sanitària.

Article 9. Mesures cautelars.

Article 10. Potestat i procediment sancionador.

Article 11. De les infraccions. Definició i graduació segons gravetat.

Article 12. Import de les sancions.

Article 13. Infraccions constitutives d'il·lícit penal.

Disposició addicional única. Disposició final primera.

Disposició final segona.

Article 1. Objecte.

Aquesta ordenança té com a finalitat establir les mesures necessàries per al control de les poblacions de mosquits amb rellevància per a la salut pública, sent d'especial interès les espècies *Aedes albopictus* i *Aedes aegypti*, amb la finalitat de minimitzar els efectes molestos i perjudicials que aquests mosquits puguen ocasionar en la població resident o visitant del nostre municipi.

Article 2. Àmbit d'aplicació i usos afectats.

Queden inclosos en l'àmbit d'aplicació d'aquesta ordenança, totes les persones naturals o jurídiques que siguen propietàries, posseïdores o gestores d'habitatges, solars, col·legis, extensions d'horta o horts urbans i qualsevol tipus de béns immobles i mobles, objectes, vehicles o espais situats en el municipi de València i susceptibles de facilitar o afavorir les condicions de proliferació del mosquit tigre, el mosquit de la febre groga, o de qualsevol altra espècie de mosquit picador.

Article 3. Definicions.

Aedes albopictus: Mosquit tigre, dípter hematòfag que pertany a la família dels culícids. Originari d'Àsia, de color negre amb taques blanques, especialment visibles en les potes i per una línia longitudinal que travessa el tòrax i el cap. La seua activitat picadora és essencialment diürna.

Aedes aegypti: Mosquit de la febre groga, dípter hematòfag que pertany a la família dels culícidos. Originari d'Àfrica, de color negre amb taques blanques,

especialment visibles en les potes i amb un dibuix de colors clars molt característic, en forma de lira, sobre el tòrax. La seua activitat picadora és essencialment diürna.

Ous: Primera fase en el desenvolupament d'insectes holometàbols (metamorfosi completa). Són negres i ovalats, d'una longitud aproximada de 0,5 mm, difícilment visibles a simple vista. Són depositats en llocs amb aigua o susceptibles d'emmagatzemar-la.

Larves: Segona fase en el desenvolupament d'insectes holometàbols. D'aspecte vermiforme, mancats d'ales, i de vida aquàtica. Presenten quatre fases de desenvolupament i mesuren entre 1 i 8 mm de longitud. Tarden entre 5 i 15 dies a transformar-se en pupes. Realitza moviments espasmòdics per a submergir-se quan algun potencial predador s'aproxima al seu entorn. S'alimenta de matèria orgànica en suspensió dins de l'aigua.

Pupes: Tercera fase en el desenvolupament d'insectes holometàbols. No s'alimenten i, després d'un període de latència o repòs, es produeix la metamorfosi que la converteix en un mosquit adult.

Adult: Quarta i última fase en el desenvolupament d'insectes holometàbols. Els adults s'alimenten de carbohidrats (nèctar, saba i sucs de fruites). Les femelles necessiten realitzar ingestes de sang per a la maduració dels seus ous.

Mosquit autòcton: Espècies de mosquits ja presents en el municipi abans de l'entrada del mosquit tigre.

Aigües estancades: Acumulació d'aigües sense corrent, independentment de la grandària que ocupa la làmina d'aigua o el volum total.

Article 4. Criteris generals. Regulació d'aigües estancades.

Aquesta ordenança requereix que totes les persones incloses dins del seu àmbit d'aplicació han d'evitar l'abandó de qualsevol objecte susceptible d'acumular aigua i, per tant, de crear les condicions de proliferació de mosquits picadors, tant en l'espai públic com en el privat, siga com siga la seua naturalesa i dimensió, com ara pneumàtics, botelles, llandes, bosses o lones de plàstic, així com a aquests mateixos efectes ha de cuidar que no es donen aqueixes condicions que puguen facilitar la reproducció d'aquests mosquits en fonts, jardins, embarcacions, piscines, ni en qualsevol altra instal·lació.

Els propietaris de solars estan obligats a mantindre'ls al seu càrrec en condicions d'higiene, salubritat, seguretat i adorn públic, la qual cosa implica conservar-los nets d'herbes, recipients o qualsevol tipus d'objecte abandonat, així com de mantindre la vegetació herbàcia sota control periòdic i realitzar, si és necessari, labors de desratització, desinfecció i desinsectació. El cost de les actuacions correctores que calga dirigir l'Ajuntament en cas d'incompliment de la present Ordenança, seran exigits íntegrament als titulars de les propietats.

Article 5. Actuacions generals.

Les persones que es troben dins de l'àmbit d'aplicació de la present Ordenança hauran d'ajustar-se a les següents prescripcions:

a) Neutralitzar en els seus espais privats tots aquells objectes que puguen acumular aigua, buidant-los, evitant la seua inundació, bé invertint i donant la volta a aquests, o per qualsevol altre sistema valgut que impedisca la reproducció de mosquits.

b) En el cas d'elements fixos i objectes que no es puguen voltejar o retirar, s'haurà de disposar d'algun sistema o procediment per a evitar que es convertisquen en

focus de cria de mosquits, com per exemple revisar atentament, almenys dues vegades per setmana, i procedir a eliminar qualsevol acumulació d'aigua, netejant els recipients i evitant que es tornen a omplir.

c) En cas dels plats de test, quan aquests no puguin retirar-se, serà necessari mantindre'ls secs, farciments amb algun material inert que impedisca l'acumulació d'aigua durant més de quatre dies o inspeccionar-los dues vegades per setmana, procedint al seu buidatge.

d) Els pneumàtics hauran de mantindre's secs i a cobert si no posseeixen una perforació que permeti el drenatge de l'aigua en qualsevol posició. Si disposen de perforacions, aquestes hauran de revisar-se periòdicament amb la finalitat d'evitar obstruccions.

e) En els casos en què es considere imprescindible tindre algun tipus de recipient amb aigua en l'exterior, serà necessari que aquests es mantinguen tapats, mitjançant una tapa o una tela mosquitera prima (malla inferior a 2 mm de llum) que ajusti perfectament a la boca del recipient sense que queden buits pels quals puguin circular els mosquits.

f) En recipients destapats (per exemple, abeuradors per a animals) serà necessari que l'aigua es renove com a mínim, dues vegades per setmana, sent recomanable fregar els recipients, per si hi haguera algun ou adherit.

g) Els canalons de recollida d'aigües de les teulades han de mantindre's nets de restes vegetals i en perfectes condicions de funcionament, amb la finalitat d'evitar l'estancament d'aigua.

h) En els embornals i altres desguassos de propietat privada que tinguen sifó, l'aigua haurà de ser substituïda almenys dues vegades per setmana o adoptar algun sistema de tractament, o mesura que impedisca la reproducció de mosquits en el seu interior.

i) En el cas de basses, tortuguers, aquaris, fonts, estanys i elements similars, de propietat privada, que no continguen depredadors naturals dels mosquits, han de mantindre's en condicions que no suposen focus de cria per aquests. Es recomana adoptar sistemes de tractament de l'aigua que impedisquen la proliferació de mosquits. En les basses xicotetes d'escassa circulació d'aigua, cobrir-les amb tela mosquitera ben ajustada de malla inferior a 2 mm de llum. En aquest apartat queden també incloses les basses en ús en els sistemes de reg que es troben en el terme municipal.

j) Les empreses, comunitats de veïns, els centres educatius, i qualssevol altres persones físiques o jurídiques propietàries o gestores d'immobles; a través de les persones responsables dels edificis, el president comunitat de propietaris, els gestors de finques, els directors de col·legis o aquelles persones o empreses en les quals es derive la seua responsabilitat, vigilaran els diferents depòsits d'aigua de les instal·lacions: depòsits de climatització comunitaris, col·lectors d'aigua dels edificis, les canaletes, embornals de zones comunes, sifons als patis i terrasses, i elements similars; per a evitar acumulacions d'aigua i la proliferació de mosquit. S'haurà de deixar constància documental dels llocs revisats, les observacions recollides, i les actuacions realitzades. A aquest efecte, s'entén com a constància documental qualsevol registre escrit d'aquestes tasques de revisió i/o eliminació de focus, ja siga a través de parts o certificats de treball de l'empresa autoritzada de control de plagues, com a anotacions per part del responsable designat per a cada instal·lació, en les quals s'especifique l'actuació realitzada (revisió, detecció i/o eliminació de granges), data, persona que executa la tasca i altres observacions (mesures correctores addicionals o altres incidències).

k) En els forats naturals dels arbres o de la seua base, situats dins de l'àmbit privat, en els quals s'acumule aigua de reg o pluja, s'adoptaren sistemes per a impedir el desenvolupament de mosquits, com per exemple ser omplits d'arena, espuma de poliuretà, terra o altres matèries inertes, així com la col·locació de malles o qualsevol altres sistemes que impedisca l'acumulació d'aigua i el desenvolupament de les larves.

l) Els propietaris i arrendataris d'horts, horts urbans, solars o finques en desús hauran d'aplicar les mesures preventives exposades. Atès que en aquests llocs se sol fer ús de depòsits fixos o bidons per a acumular aigua per al reg, aquests recipients han de quedar perfectament tapats o coberts, de manera que s'impedisca l'accés als mosquits.

m) Les empreses o centres comercials especialitzats en articles de jardineria i/o ceràmica, són punts de risc especials i els seus propietaris hauran de cuidar que els seus objectes no acumulen aigua i afavorisquen la proliferació de mosquits.

n) En el cas d'arribar a trobar adults, hauran d'escometre's mesures de control, per part d'empresa especialitzada en el sector, degudament autoritzada i registrada en el registre oficial d'establiments i serveis biocides, mitjançant l'ús de productes específics per al control de mosquits, que es troben registrats en el registre oficial de biocides.

ñ) En qualsevol altra mena d'acumulació d'aigua no previst en la present Ordenança, s'actuarà de manera preventiva impedit la seua acumulació.

En particular, en emplaçaments tancats on es preveja l'acumulació temporal d'aigües residuals, aquests hauran d'estar segellats, sense clivelles, i si compten amb conducte de ventilació, aquest disposarà de malla o tela antimosquit amb un pas de llum inferior a 2 mm. que no permeta l'accés d'aquests. Tot això sense perjudici que, en el seu cas, s'adeqüen a la normativa específica.

Article 6. Actuacions específiques.

Es consideren d'especial importància les situacions que s'esmenten a continuació, atès que es tracta d'espais que poden contindre aigües estancades, i en els quals se sap que presenten una alta probabilitat de convertir-se en focus de cria de mosquits, amb especial rellevància en els casos de mosquit tigre i el mosquit de la febre groga. És per això que se citen normes i recomanacions específiques a complir, a més de les consideracions generals ja citades anteriorment.

a) Els centres docents de: educació infantil, primària, secundària obligatòria i postobligatòria, i de formació professional, siga com siga la seua titularitat o forma de gestió.

Els elements de joc no han de poder contindre aigua estancada, especialment durant l'època de vacances. En el cas d'existir pneumàtics per al joc, aquests estaran perforats, sota sostre o immobilitzats semienterrats en posició vertical.

En el cas d'horts educatius, existirà un professor responsable que de manera periòdica, i especialment en vespres de vacances, revise els utensilis de jardineria i s'assegurarà que s'emmagatzemen de manera que no puguin recollir i mantindre aigua durant més de 4 dies. En cas de no ser així, procedirà a emmagatzemar-los de la forma a dalt indicada.

En última instància, el director del Centre serà responsable que es duguen a terme les mesures a dalt esmentades.

b) Habitatges. No s'acumularen recipients susceptibles d'omplir-se d'aigua de pluja, reg o d'un altre origen, sense una revisió periòdica de dues vegades per setmana, que garantisca la detecció de larves de mosquit en el seu interior. Especialment important és aquesta labor en aquells habitatges que posseïsquen elements horitzontals

exposats a l'exterior: cases amb terreny, àtics, xalets, alqueries, i altres habitatges de similars característiques.

c) Habitatges que romanen deshabitades durant llargs períodes de l'any. En aquests habitatges, una vegada tancades, i abans de conducta a un llarg període d'absència, els elements capaços d'albergar aigua (jardineria, neteja, joguets i similars) hauran de quedar depositats de manera que no puguin acumular aigua durant el període d'absència dels propietaris ja que, en cas contrari, podrien generar molèsties o problemes sanitaris a veïns o transeünts.

d) Horts urbans, horts tradicionals, solars i finques. És necessari mantindre aqueixos espais lliures de recipients, fems, eines, pneumàtics o elements del mobiliari que puguin negar-se i convertir-se en llocs de cria de mosquits. En cas de no poder ser retirats, hauran de quedar coberts o emmagatzemats, de manera que no puguin acumular aigua en el seu interior.

e) Piscines, basses, fonts o elements decoratius, de titularitat privada. En el cas concret de les basses o piscines, cal actuar de manera que l'aigua que continguen no es convertisca en un focus de cria de mosquits. Si no s'utilitzaran, és convenient mantindre-les completament seques. En els casos que se li vaja a donar ús o es desitge mantindre, totalment o parcialment, l'aigua per a la pròxima temporada de bany, aquestes hauran de romandre tapades i en condicions higièniques, mitjançant la realització dels tractaments de l'aigua adequats, per a evitar la proliferació de larves de mosquit.

En el cas que es decidisca mantindre les basses o les piscines buides s'haurà de tindre especial cura amb aquelles zones que puguin retindre xicotetes quantitats d'aigua, com són l'embornal del fons, i els skimmers, que poden constituir-se en granges de larves de mosquit. En el cas de piscines plenes d'aigua, aquestes es mantindran tapades, havent de vigilar que en els plecs de les lones que cobreixen les piscines no es puga acumular aigua, o es podran mantindre amb aigua en condicions higièniques mitjançant tractaments sanitaris adequats que eviten la proliferació de larves. Es podran dur a terme un altre tipus d'accions que impedisquen la proliferació de mosquits, sempre que siguin innòcues per a les persones, els animals o el medi ambient.

De tot això haurà de quedar constància documental. A aquest efecte, s'entén com a constància documental qualsevol registre escrit d'aquestes tasques de revisió i/o eliminació de focus, ja siga a través de parts o certificats de treball de l'empresa autoritzada de control de plagues, com a anotacions per part del responsable designat per a cada instal·lació, en les quals s'especifique l'actuació realitzada (revisió, detecció i/o eliminació de granges), data, persona que executa la tasca i altres observacions (mesures correctores addicionals o altres incidències).

En aquelles fonts decoratives privades que, encara sense estar en funcionament, puguin recollir i mantindre aigua, s'observaren les mateixes atencions que les indicades per a les basses i piscines.

f) Circuits de karts i minimotos. Aquelles instal·lacions esportives i lúdiques que utilitzen pneumàtics rebutjats com a elements de protecció, només podran fer ús d'aquells en els quals s'hagen practicat perforacions que permeten el drenatge de l'aigua acumulada en el seu interior. Així mateix, s'haurà d'establir com a part del manteniment de les instal·lacions, la revisió periòdica d'aquestes perforacions amb la finalitat de garantir l'evacuació d'aigua. De no emprar-se pneumàtics perforats es recomana la substitució per altres elements de seguretat que no siguin capaces d'albergar aigua en el seu interior.

g) Cementeris. Els cementeris poden ser llocs conflictius per al desenvolupament del mosquit tigre, afectant tant usuaris com al nucli urbà més pròxim, a causa de la quantitat de focus potencials, de propietat particular, òptims perquè els mosquits completen la seua fase aquàtica. Els titulars d'elements privatis situats en cementeris (làpides, panteons, etc.) han d'assegurar-se que en cap recipient contenidor de flors o objectes ornamentals pugui produir-se l'acumulació d'aigua accessible als mosquits. Per a evitar-ho es pot recórrer a retirar-los, perforar els recipients, utilitzar esponges o gels hidropònics per a mantindre la humitat, o reblir-los mitjançant arena o altres materials que impedisquen que l'aigua lliure quede a la disposició dels mosquits.

En el cas que els titulars no prenguen les mesures pertinents, l'Ajuntament queda facultat per a adoptar les mesures necessàries, repercutint als titulars l'import d'aquesta operació.

h) Tallers i depòsits de pneumàtics. En aquests llocs existeix un alt risc per l'acumulació d'aigua a l'interior dels pneumàtics que queden exposats a l'exterior. Per això, s'evitarà tal acumulació, mantenint els pneumàtics protegits fins al seu ús o recollida, bé siga mantenint-los a l'interior d'instal·lacions cobertes o protegits per lones impermeables en la superfície de les quals no s'acumule l'aigua.

Es recomana:

- El desbrossament periòdic de la vegetació que prolifera al voltant dels magatzems de pneumàtics.
- L'apilament de rodes de forma ordenada en columnes verticals.
- No emmagatzemar-los durant períodes excessivament llargs de temps.
- El transport dels mateixos aprofitant els mesos de fred per a evitar la transferència d'exemplars adults a altres punts, la qual cosa facilitaria la seua dispersió.
- Eliminació immediata o adopció de sistemes que impedisquen l'acumulació d'aigua en pneumàtics sense valor comercial, decoratiu o similar.

i) Ports, instal·lacions d'hibernació de vaixells i clubs nàutics. En aquells punts on s'empren pneumàtics rebutjats com a protecció per a les embarcacions amarrades o depositades, ja siga en la pròpia embarcació, en el pantalà d'amarrament o en dic sec, es recomana la seua substitució per altres elements existents en el mercat, com per exemple les defenses, que pel seu disseny específic no permeten albergar aigua en el seu interior. No obstant això en el cas que utilitzen pneumàtics rebutjats com a elements de protecció, només podran fer ús d'aquells en els quals s'hagen practicat perforacions que permeten el drenatge de l'aigua acumulada en el seu interior. Així mateix, s'haurà d'establir com a part del manteniment de les instal·lacions, la revisió periòdica d'aquestes perforacions amb la finalitat de garantir l'evacuació d'aigua.

Les embarcacions situades tant dins com fora de l'aigua, adoptaran les mesures necessàries per a impedir que en el seu interior s'emmagatzeme aigua que permeti la proliferació de les larves de mosquits. Per a això es recomana l'ús de lones de protecció tibades correctament per a impedir l'acumulació d'aigua sobre aquesta, així com l'emmagatzematge de les embarcacions en posició invertida o sota sostre.

j) Safarells de cotxes. Els propietaris de safarells, o personal en qui deleguen, disposaran de les mesures necessàries perquè hi haja un bon drenatge de l'aigua, amb la finalitat d'evitar la seua acumulació en volum suficient com perquè es mantinga sense evaporar-se més de quatre dies. En cas de no poder evitar l'acumulació d'aigua per més de quatre dies, s'haurà de dur a terme revisió periòdica d'aquests punts, realitzant les actuacions de control pertinents, si es trobaren larves de mosquit en el seu interior.

k) Les comunitats de propietaris de finques, urbanitzacions i/o complexos residencials, estaran obligades a tindre contemplades les accions de control contra mosquits picadors, per a això podran secundar-se en empreses externes per a contractar: serveis de manteniment de les zones comunes de la propietat, en les quals es contemple el control i supressió dels possibles focus generadors de plagues de mosquits com ara viaris, accessos, enjardinaments, i espais similars, que continguen embornals, estructures o elements susceptibles d'albergar aigua el temps suficient per al desenvolupament de la fase aquàtica dels mosquits.

De les actuacions realitzades es deixarà constància documental. A aquest efecte, s'entén com a constància documental qualsevol registre escrit d'aquestes tasques de revisió i/o eliminació de focus, ja siga a través de parts o certificats de treball de l'empresa autoritzada de control de plagues, com a anotacions per part del responsable designat per a cada instal·lació, en les quals s'especifique l'actuació realitzada (revisió, detecció i/o eliminació de granges), data, persona que executa la tasca i altres observacions (mesures correctores addicionals o altres incidències).

l) Garatges o similars. En aquelles edificacions construïdes per davall del nivell del clavegueram i que compten amb un registre o pou d'acumulació de l'aigua proveït de sistema de bombament i injecció a la Xarxa de Clavegueram Municipal (RAM), s'adoptaran procediments o mesures que impedeixen que l'aigua acumulada quede a la disposició dels mosquits pel temps necessari per a completar el seu cicle biològic. Per a això podran emprar-se mètodes físics com les malles de protecció que impedisquen l'accés a l'aigua dels adults, o tractaments químics periòdics que impedisquen la proliferació de larves.

m) Centres de jardineria, comerços i indústries. En aquells espais a dalt indicats on puguen formar-se acumulacions d'aigua susceptibles d'albergar mosquits, s'implantarà un sistema de vigilància periòdic per a evitar la proliferació d'aquests, incorporant-se aquestes revisions als plans interns de seguretat i higiene de les empreses.

D'especial interès són aquells comerços on s'emmagatzemen, cultiven, venen o exposen espècies vegetals, especialment els que alberguen exemplars de *Dracaena* sp. (bambú de la sort), bromeliàcies, oliveres (*Olea europea*) o espècies similars els calzes de les quals, troncs, branques o arrels puguen presentar cavitats, orificis, depressions o concavitats capaces d'albergar líquids per més de cinc dies.

n) Explotacions ramaderes. Les explotacions ramaderes, siga com siga la seua capacitat, i el seu caràcter comercial o no comercial, que existisquen en el terme municipal, que hauran d'estar situades en llocs permesos pel planejament urbanístic i ordenances municipals; així com disposar de les autoritzacions exigides per la normativa urbanística, ambiental i ramadera. En el cas d'utilitzar abeuradors, aquests hauran d'utilitzar un sistema de drenatge per a evacuar l'aigua estancada com a màxim cada 4 dies.

En cap cas es podran usar elements que impedisquen la correcta evacuació de l'aigua que contenen i la seua posterior neteja.

Article 7. Control i inspeccions.

L'Ajuntament de València en l'exercici de les seues competències i dins del seu terme municipal, realitzarà les inspeccions necessàries per al compliment de les disposicions establides en aquesta ordenança per tal de preservar la salut de la seua

població i evitar els efectes negatius que poden ocasionar aquestes espècies dins del seu àmbit territorial

L'actuació inspectora es realitzarà per tècnics municipals, amb l'assistència en el seu cas de personal especialitzat de l'empresa adjudicatària del tractament per al control de mosquits; així com per personal d'entitats supra municipals. La Policia Local i la Guarderia Rural podran col·laborar en les actuacions inspectores.

En el supòsit de ser precisa l'entrada en domicilis, es requerirà el previ consentiment del titular o l'autorització judicial corresponent.

Els titulars de la propietat o persona en la qual deleguen per a facilitar la inspecció, queden obligades a facilitar informació exacta i veraç dels espais, béns i objectes afectats pels preceptes d'aquesta ordenança i permetre el correcte exercici de l'activitat inspectora.

En l'exercici de les seues respectives funcions, els inspectors podran sol·licitar el suport, auxili i la col·laboració d'altres inspectors de protecció de la salut i agents de l'autoritat que tinguen encomanades funcions de seguretat.

En el cas que els responsables (persones físiques o jurídiques) no permeten o dificulten l'actuació dels inspectors o incompliquen les instruccions rebudes d'aquests, es farà constar en la corresponent acta o informe, de manera que servisca de base per a la incoació del corresponent expedient, sancionador i/o de restitució de la legalitat. En aquells casos en els quals la inspecció considere necessària una actuació immediata, proposaran a l'òrgan municipal competent l'adopció de les mesures cautelars corresponents.

Article 8. Informació a l'autoritat sanitària.

En cas que els titulars o usuaris de qualssevol instal·lacions, establiments o dependències, detecten la proliferació o propagació de mosquits (especialment de mosquit tigre i mosquit de la febre groga) s'informarà immediatament l'Ajuntament i es procedirà adoptar les mesures preventives i/o curatives apropiades i suficients, retirant si fora necessari els béns o objectes que pogueren ser font de risc.

Les autoritats competents podran requerir als titulars de terrenys i altres immobles que faciliten informació i accés als funcionaris municipals que exercisquen funcions en matèria de salut pública, acompanyats si escau, per personal especialitzat de l'empresa adjudicatària de la contracta de control de plagues, que podrà col·laborar en aquestes labors de verificació de dades. La Policia Local i el Consell Agrari Municipal podran així mateix col·laborar en les actuacions.

Article 9. Mesures cautelars.

En el cas d'incompliment per part dels responsables de l'espai inspeccionat, els tècnics inspectors estendran acta o emetran informe dels fets, que servirà de base per a la determinació d'una possible infracció conforme als preceptes establits en la present Ordenança o una altra legislació aplicable, amb la consegüent incoació de l'expedient sancionador, sense perjudici que com a conseqüència de les activitats d'inspecció o control, es comprove l'existència d'un risc per a la salut de la població o indicis racionals que apunten la necessitat d'una actuació immediata. En aquests cas, l'ajuntament podrà adoptar les mesures cautelars i actuacions que considere oportunes amb la finalitat de corregir les deficiències detectades, de conformitat amb la legislació sanitària i de procediment administratiu comú.

Les mesures cautelars s'ajustaran en la seua intensitat als principis de necessitat i proporcionalitat, i seran les adequades als objectius que es pretenga garantir en cada supòsit.

Les despeses originades per l'adopció de les mesures cautelars corresponents, aniran a càrrec dels responsables o titulars de la propietat.

Article 10. Potestat i procediment sancionador.

1. A través de la policia local i els serveis tècnics municipals, amb la col·laboració en el seu cas del personal especialitzat de l'empresa adjudicatària del tractament per al control de mosquits, l'Ajuntament vigilarà i garantirà el degut compliment pels obligats determinats en els articles anteriors de la present Ordenança, sense perjudici de l'exercici de les seues competències per part dels òrgans corresponents a l'Administració de l'Estat o de la Comunitat Autònoma.

2. La potestat sancionadora correspon a l'Ajuntament dins del seu àmbit territorial, de conformitat amb el que es disposa en la Llei 40/2015, d'1 d'octubre, de Règim Jurídic del Sector Públic, i l'exercirà conformement a la Llei 39/2015, d'1 d'octubre, del Procediment Administratiu Comú de les Administracions Públiques, i altres disposicions legals que siguen aplicable.

Article 11. De les infraccions. Definició i graduació segons gravetat.

1. Es considera infracció qualsevol acció o omissió que supose un incompliment del que es disposa en la present Ordenança i en les altres disposicions específiques dictades sobre aquesta matèria, que seran objecte, prèvia instrucció d'expedient a aquest efecte, de la imposició les sancions administratives procedents.

2. Seran responsables de les infraccions administratives tipificades en la present Ordenança, totes aquelles persones naturals o jurídiques que hagen participat per acció o per omissió en la comissió del fet infractor. Aquesta responsabilitat serà solidària entre els subjectes responsables, o en el seu cas subsidiària, segons el que s'estableix en la legislació sanitària autonòmica.

3. Les infraccions es classifiquen en tres categories, lleus, greus i molt greus, tenint en compte els criteris de risc per a la salut, el grau d'intencionalitat, la gravetat de l'afecció sanitària, l'alarma social produïda, la generalització de la infracció i la reincidència.

4. Es consideren infraccions lleus.

a) Les comeses per simple negligència sempre que el risc sanitari haja sigut escàs.

b) Tindre aigua estancada amb larves o pupes de mosquit per incompliment de les prescripcions de l'article 5.

c) La no realització en complexos residencials, urbanitzacions i comunitats de propietaris, amb vies d'accés privades amb embornals, i altres elements de risc per al desenvolupament de la fase aquàtica dels mosquits, indicats en l'article 6.k) de la present Ordenança, de les accions de control i supressió de focus generadors de plagues de mosquits; en els termes indicats en aquest precepte.

d) Qualsevol altra infracció a la present Ordenança que no siga classificada com a greu o molt greu.

5. Es consideren infraccions greus:

a) L'incompliment dels requeriments específics i de les mesures cautelars o definitives que formulen les autoritats municipals en matèria de salut pública, sempre

que es produïska per primera vegada i no concórrega mal greu per a la salut de les persones.

b) Proporcionar informació o documentació falsa o inexacta.

c) Dificultar o impedir el treball d'inspecció dels tècnics i altres agents de l'autoritat municipals.

d) La reiteració en les infraccions lleus. S'entendrà com a reiteració la comissió de més d'una infracció lleu en el terme d'un any, quan així siga declarat per resolució que pose fi a la via administrativa.

e) Les que produïsqen un risc o mal greu per a la salubritat pública.

6. Es consideraran infraccions molt greus:

a) L'incompliment dels requeriments específics i de les mesures cautelars o definitives que formulen les autoritats municipals en matèria de salut pública, quan es produïska de manera reiterada o quan concórrega mal greu per a la salut de les persones.

b) La reiteració en les infraccions greus. S'entendrà com a reiteració la comissió de més d'una infracció greu en el terme d'un any, quan així siga declarat per resolució que pose fi a la via administrativa.

Article 12. Import de les sancions.

La imposició de sancions previstes en aquesta Ordenança es guiaran per l'aplicació del principi de proporcionalitat, i en tot cas, es tindran en compte els criteris de graduació següents: grau de negligència o intencionalitat de l'infractor, naturalesa dels perjudicis causats i l'existència de reincidència.

Les infraccions seran sancionades, prèvia la tramitació d'expedient sancionador a aquest efecte, amb multa pecuniària, pels imports següents:

a) Infraccions lleus: de 25 euros a 750 euros.

b) Infraccions greus: de 751 euros a 1.500 euros.

c) Infraccions molt greus: de 1.500 euros a 3.000 euros.

La imposició d'una sanció és compatible amb l'obligació del subjecte responsable de reposar la situació alterada al seu estat originari i amb el pagament de les indemnitzacions corresponents.

La imposició de sancions no impedirà, en cap cas la liquidació i cobrament de les quanties reportades per la realització de treballs per part de l'Ajuntament de manera subsidiària a l'obligat.

Article 13. Infraccions constitutives d'il·lícit penal.

Si en el transcurs de la tramitació del procediment sancionador s'apreciara que determinats fets poden ser constitutius d'il·lícit penal, l'òrgan competent per a imposar la sanció el posarà en coneixement del Ministeri Fiscal, a l'efecte d'exigència de les responsabilitats d'ordre penal en què hagen pogut incórrer els infractors, abstenint-se de prosseguir el procediment sancionador mentre l'autoritat judicial no s'haja pronunciat, si hi ha identitat de subjecte, fet i fonament; procedint-se a suspendre el procediment administratiu.

Disposició addicional única. Activitats formatives.

L'Ajuntament de València, a través del seu personal municipal o persones en les quals delegue, podrà impartir cursos de formació i coneixements que reconeguen la capacitat de l'alumne a determinar la presència de mosquits i les mesures necessàries a adoptar per a evitar la seua proliferació.

Aquests tallers aniran especialment dirigits a: empreses especialitzades en manteniment de jardins i piscines, administradors de finques, presidents de comunitats de propietaris, associacions de veïns, etc., de tal forma que els seus coneixements s'adeqüen a les obligacions de la present Ordenança.

Disposició final primera. Incorporació legislació estatal i autonòmica.

Els preceptes d'aquesta ordenança que per sistemàtica incorpora aspectes de la legislació estatal i autonòmica, s'entén que queden automàticament modificats en el moment que es produïska la revisió d'aquesta legislació. Si bé continuaran sent vigents aquests preceptes d'aquesta ordenança, si són compatibles i permeten una interpretació harmònica amb els nous preceptes de la legislació de referència, mentre no hi haja adaptació expressa.

Disposició final segona. Entrada en vigor.

Aquesta ordenança entrarà en vigor d'acord amb les disposicions de l'article 70.2 de la Llei 7/1985, de 2 d'abril, Reguladora de les Bases del Règim Local.